

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem Przedszkola Samorządowego w Goździe

Podstawa prawna

Niniejsze Standardy Ochrony Małoletnich w Przedszkolu Samorządowym w Goździe wprowadza się na podstawie obowiązujących przepisów prawa, w szczególności:

1. ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, w szczególności art. 22b i 22c;
2. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
3. ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela;
4. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
5. ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych;
6. Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.

Wstęp

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Przedszkola Samorządowego jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Każdy pracownik naszej placówki traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownik działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.

Rozdział I

Wyjaśnienie terminów

§ 1

1. **Polityka** –wszystkie działania na rzecz ochrony dzieci w Przedszkolu Samorządowym w Goździe jest własnym przyjętym na potrzeby placówki dokumentem regulującym kwestie ochrony dzieci przed krzywdzeniem.
2. **Pracownik placówki** -osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, mianowania, powołania lub umowy cywilno-prawnej.
3. **Pracownik administracji/personel** – administracja, pracownicy kuchni, pracownicy sprzątający, konserwator. Osoby z zewnątrz - pracownicy firm i instytucji współpracujących ze szkołą, wolontariusze.
4. **Student** – osoba odbywająca praktykę zawodową w placówce.
5. **Dziecko**- osoba do 9 roku życia, objęta wychowaniem przedszkolnym i odroczone z powodu niepełnosprawności, stanu zdrowia.
6. **Opiekun dziecka** -osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, rodzic zastępczy.
7. **Zgoda rodzica dziecka** -zgoda co najmniej jednego z rodziców dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
8. **Krzywdzenie dziecka**- popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika placówki, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
9. **Rodzaje krzywdzenia dziecka:**
 - **przemoc fizyczna** – celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne, zatajenie choroby dziecka lub przyczynianie się do niej,

- **przemoc emocjonalna/psychiczna** – powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, nadopiekuńczość lub ograniczenie możliwości odkrywania i uczenia się, demoralizowanie, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest w stanie sprostać

- **przemoc seksualna** – aktywność seksualna z udziałem dziecka (do 15 roku życia), podjęta przez dorosłego, nastolatka lub dziecko. Sprawca ma przewagę wiekową, fizyczną lub intelektualną nad swoją ofiarą,

- **zaniedbywanie** – niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka lub opiekuna prawnego, nie zapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, środków higieny, brak nadzoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.

10. Intensywność krzywdy:

- groźne dla życia/zdrowia

- poważne zagrożenie

- umiarkowane zagrożenie

11. **Czynniki krzywdzenia dzieci** - wszelkie czynniki zwiększające prawdopodobieństwo, że dziecko doświadczy intencjonalnego lub nieintencjonalnego krzywdzenia, nieodpowiednich dla niego działań, które mogą spowodować zaburzenia w przebiegu jego rozwoju.

Czynniki ryzyka mogą być związane ze środowiskiem społecznym, systemem rodzinnym, systemem szkolnym, mogą leżeć po stronie rodziców, dziecka lub innych dzieci w rodzinie.

• Środowisko społeczne:

a/ złe warunki materialne

b/ złe warunki mieszkaniowe

c/ brak dbałości o higienę (osobistą, otoczenia)

d/ bezrobocie

e/ praca dorywcza

f/ dyskryminacja

• System rodzinny

a/ samotny rodzic

b/ rodzina wielodzietna

c/ rodzina zastępcza/adopcyjna

d/ brak uregulowanego życia domowego

e/ wysoki poziom stresu

f/ osoba wymagająca stałej opieki w domu

g/ brak wsparcia ze strony rodziny/przyjaciół

h/ przemoc w rodzinie

i/ problemy w relacjach w rodzinie

j/ kurator w rodzinie – w przeszłości, obecnie

k/ karalność rodziców – wszczęte postępowanie/wyrok

l/ interwencje policji

ł/ pobyty w placówkach interwencyjnych

• Rodzice

a/ matka lub ojciec poniżej 18 roku życia

b/ przewlekła choroba somatyczna rodzica/rodziców

c/ upośledzenie umysłowe rodzica

d/ choroba psychiczna rodzica (depresja, inne)

e/ uzależnienie od alkoholu, narkotyków, leków, inne

f/ rodzice jako ofiary przemocy w dzieciństwie

g/ przeżywanie żałoby przez rodziców

h/ brak zainteresowania rodziców higieną dziecka

i/ brak zainteresowania rodziców potrzebami dziecka

j/ nie stosowanie się rodziców do zaleceń lekarza/pielęgniarki

k/ depresja poporodowa matki

l/ rodzic/rodzice przebywający za granicą

1/ bezrobocie rodzica (rodziców)

- **Dziecko**

- a/ brak opieki lekarskiej podczas ciąży
- b/ poród bez pomocy medycznej
- c/ zaburzony rozwój psychomotoryczny dziecka (do 3. roku życia)
- d/ brak regularnych szczepień
- e/ brak opieki lekarskiej nad dzieckiem
- f/ choroba przewlekła
- g/ niepełnosprawność
- h/ odrzucenie dziecka
- i/ zaniedbana higiena dziecka
- j/ dziecko jest głodne/wychudzone
- k/ nieodpowiednie ubranie dziecka
- l/ urazy fizyczne na ciele dziecka
- 1/ niepokojąca relacja rodzic – dziecko (rodzic unika kontaktu z dzieckiem, nie mówi do niego, nie uśmiecha się do dziecka)
- m/ tzw. trudne dziecko – często płacze, złości się, niespokojne, niejadek

- **Inne dzieci w rodzinie**

- a/ faworyzowanie jednego z dzieci
- b/ dzieci z różnych związków
- c/ partner nie będący ojcem dziecka
- d/ dzieci hospitalizowane (choroba przewlekła, inne)
- e/ dzieci niepełnosprawne
- f/ inne dzieci przebywające w placówkach opiekuńczych/ rodzinie zastępczej/rodzinie adopcyjnej.

- **System szkolny**

- a/ odtrącenie dziecka przez grupę z powodu rasy, wyznania, narodowości, statusu społecznego lub finansowego, zaburzeń zdrowotnych, wyglądu lub zachowania,
- b/ udzielenie pomocy psychologicznej – pedagogicznej w niewystarczającym zakresie,
- c/ zły dobór metod pracy wychowawczej i dydaktycznej powodujący sytuację braku sukcesu i wsparcia dziecka,
- d/ faworyzowanie wybranych dzieci przez nauczyciela
- e/ brak znajomości specyfiki zachowań dzieci zgodnie z wiekiem rozwojowym

12. **Osoba odpowiedzialna za Internet**- wyznaczony przez dyrektora placówki pracownik, sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu przez dzieci na terenie placówki oraz nad bezpieczeństwem dzieci w Internecie, jeżeli dzieci korzystają z Internetu

13. **Osoba odpowiedzialna za Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem** - wyznaczony przez dyrektora placówki pracownik sprawujący nadzór nad realizacją **Polityki** w placówce.

14. **Dane osobowe dziecka** - wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

15. **Zespół interwencyjny** – zespół powoływany przez dyrektora przedszkola w przypadku zgłoszenia przez pracowników placówki, rodziców lub innych osób faktu krzywdzenia dziecka.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§ 1

1. Pracownicy placówki są przeszkoleni, posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy placówki podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.
3. Wszyscy pracownicy monitorują sytuację i dobrostan dziecka.

4. Na początku każdego roku szkolnego wychowawca grupy zapoznaje rodziców i dzieci z Polityką ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązującą w placówce.

Rozdział III

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

§ 1

W przypadku podjęcia przez pracownika placówki podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji pedagogowi specjalnemu.

§ 2

1. Wychowawca/pedagog specjalny wzywa opiekunów dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa, oraz informuje ich o podejrzeniu.
2. Wychowawca/pedagog specjalny powinien sporządzić opis sytuacji przedszkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z dzieckiem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami oraz plan pomocy dziecku.
3. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku, który powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - a. podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej placówki;
 - b. wsparcia, jakie placówka zaoferuje dziecku;
 - c. skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.

§ 3

1. W przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) dyrektor powołuje zespół interwencyjny, w skład którego mogą wejść: pedagog specjalny, wychowawca dziecka, dyrektor, inni pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub o dziecku (dalej okreśłani jako: zespół interwencyjny).
2. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku, spełniający wymogi określone w § 2,3 pkt. Polityki, na podstawie opisu sporządzonego przez pedagoga specjalnego oraz innych, uzyskanych przez członków zespołu, informacji.
3. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, powołanie zespołu jest obligatoryjne. Zespół interwencyjny wzywa opiekunów dziecka na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować opiekunom zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się podpisaną notatkę służbową.

§ 4

1. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany przez pedagoga opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
2. Wychowawca/pedagog specjalny informuje opiekunów o obowiązku placówki zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinno-opiekunoczy, lub przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskiej Karty”).
3. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
4. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.

§ 5

1. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji.
2. Wszyscy pracownicy placówki i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są

zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§ 6

Procedura interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka w środowisku rodzinnym:

1. Pracownik szkoły podejrzewający krzywdzenie dziecka niezwłocznie informuje o swoich spostrzeżeniach pedagoga specjalnego/wychowawcę w celu zebrania i porównania informacji. Po zgromadzeniu informacji pracownik /pedagog specjalny/wychowawca zgłasza podejrzenie dyrektorowi placówki.
2. Dyrektor decyduje, czy sytuacja wymaga dokładnej diagnozy i informuje pedagoga specjalnego o konieczności obserwacji dziecka i sporządzenia diagnozy.
3. W przypadku potwierdzenia podejrzeń dyrektor, pedagog specjalny i wychowawca wypełniają kwestionariusz diagnostyczny dziecka krzywdzonego.
4. Dyrektor, wychowawca i pedagog specjalny przeprowadzają rozmowę z rodzicami lub opiekunami prawnymi dziecka. Jeżeli z rozmowy wynika, że dziecko jest krzywdzone w środowisku rodzinnym dyrektor zgłasza zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do Sądu Rodzinny. W przypadku podejrzenia przestępstwa powiadamia policję lub prokuraturę, właściwe ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa. W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia dziecka wzywa się policję i karetkę pogotowia.
5. W przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) dyrektor powołuje zespół interwencyjny, w skład którego wchodzi: pedagog specjalny, wychowawca dziecka, dyrektor, inni pracownicy szkoły mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub o dziecku.
6. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku, który powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - a/ działań, jakie przedszkole podejmuje w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej placówki,
 - b/ wsparcia, jakie placówka zaoferuje dziecku,
 - c/ skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.
7. Opiekunów prawnych dziecka informuje się na piśmie o podjętych działaniach związanych ze zgłoszeniem zaistniałej sytuacji do odpowiednich instytucji.

§ 7

Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka w szkole przez pracownika placówki:

1. Osoba podejrzewająca krzywdzenie dziecka w szkole zgłasza problem dyrektorowi placówki.
2. Dyrektor przeprowadza rozmowę z pracownikami przedszkola na temat zdarzenia.
3. Rozmowa dyrektora z pracownikiem, na temat podejrzenia krzywdzenia: przekazanie uwag, poznanie jego wersji wydarzeń, analiza zebranych danych, oraz zaplanowanie razem z podejrzanym pracownikiem dalszych działań mających na celu uchronienie dzieci przed ryzykiem powtórzenia się problemu.
4. Wszystkie czynności dokumentowane są protokołem, który składa się z wyjaśnień wszystkich uczestników postępowania.
5. Dyrektor po rozmowie z pracownikiem, informuje go o posiadanej relacji ze zdarzenia i o obowiązku złożenia zawiadomienia policji lub prokuratury. Pracownika informuje się w formie pisemnej.
6. Dyrektor może ukarać pracownika karą upomnienia lub nagany.
7. W przypadku potwierdzenia podejrzenia, że fakt krzywdzenia /znęcanie fizyczne, psychiczne, wykorzystywanie seksualne/ miał miejsce, na wniosek dyrektora przedszkola, właściwy organ wszczyna postępowanie zmierzające do ukarania pracownika karą porządkową lub dyscyplinarną/

powiadomienie prokuratury, skierowanie sprawy do Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Wojewodzie Świętokrzyskim.

§ 8

Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka w przedszkolu przez rówieśników:

1. Osoba podejrzewająca krzywdzenie dziecka przez rówieśników lub krzywdzone dziecko zgłasza problem wychowawcy grupy.
2. Wychowawca powinien przeprowadzić dokładną rozmowę z osobą poszkodowaną oraz z dziećmi oskarżonymi o krzywdzenie swojego kolegi, bądź koleżanki. Po przeprowadzeniu takich rozmów wychowawca powinien opracować plan pomocowy dziecku by wyeliminować zachowania niepożądane w grupie.
3. W przypadku bardziej skomplikowanym wychowawca powinien zgłosić problem do pedagoga specjalnego lub dyrektora placówki.
4. Dyrektor powołuje zespół wychowawczy w skład, którego mogą wchodzić: wychowawca, pedagog specjalny, dyrektor szkoły oraz inni nauczyciele i pracownicy, którzy znają problem i mogą przyczynić się do jego rozwiązania.
5. Szczegółowe przypadki krzywdzenia dzieci przez rówieśników rozwiązywane są w oparciu o „Procedury postępowania w sytuacjach trudnych w Przedszkolu Samorządowym w Goździe”:

- **Postępowanie wobec dziecka – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.** Nauczyciel niezwłocznie powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły. Dyrektor ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia i powiadamia rodziców dziecka – sprawcy. Niezwłocznie powiadamia policję. Zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa, (np. ostre przedmioty). Nauczyciel sporządza notatkę służbową.

- **Procedura postępowania wobec dziecka, który stał się ofiarą czynu karalnego.** Osoby wyznaczone przez dyrektora szkoły udzielają pierwszej pomocy przedmedycznej lub nauczyciel będący świadkiem zdarzenia wzywa pogotowie. Niezwłocznie powiadamia o fakcie dyrektora. Dyrektor powiadamia rodziców dziecka. Pracownik/Nauczyciel będący świadkiem zdarzenia zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa, (np. ostre przedmioty).

- **Procedura postępowania wobec dziecka w przypadku zachowań agresywnych.** Rozmowa wyjaśniająca prowadzona przez nauczyciela lub wychowawcę. Wpisanie informacji do zeszytu uwag. Wspólne poszukiwanie sposobu naprawy sytuacji. Powiadomienie rodziców/prawnych opiekunów. Jeśli zachowania agresywne powtarzają się, pedagog specjalny proponuje formy wsparcia i zawiera z dzieckiem kontrakt. W przypadku kolejnego zachowania agresywnego wezwanie rodziców/prawnych opiekunów i poinformowanie o konsekwencjach. Jeśli nieprawidłowe relacje dziecka z rówieśnikami nadal się utrzymują, wychowawca przy współpracy z pedagogiem specjalnym, w porozumieniu z rodzicami dziecka/prawnymi opiekunami, kieruje dziecko na badania specjalistyczne poza przedszkolem. W przypadku powtarzających się zdarzeń, które wskazują na nieskuteczność podjętych działań, pedagog specjalny, w porozumieniu z dyrektorem szkoły i wychowawcą, kieruje wniosek do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną dziecka. W każdym przypadku, gdy konflikt dotyczy agresora i ofiary, wychowawca - oprócz konsekwencji wobec agresora – zobowiązany jest do udzielenia wsparcia zarówno ofierze jak i agresorowi.

§ 9

Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka w szkole przez rodzica innego ucznia:

1. Osoba będąca świadkiem krzywdzenia dziecka przez rodzica innego dziecka zgłasza problem wychowawcy, pedagogowi specjalnemu lub dyrektorowi.
2. Dyrektor i pedagog specjalny przeprowadzają rozmowę z rodzicem innego dziecka na temat zdarzenia. Rodzic zostaje pouczony, że jeżeli ma zastrzeżenia do zachowania dziecka, którego dotyczyło zdarzenie, to ma prawo rozmawiać na ten temat tylko i wyłącznie z osobami dorosłymi,

tzn. z rodzicami tego dziecka, dyrektorem, nauczycielem, pedagogiem specjalnym lub wychowawcą. Niedopuszczalne jest stosowanie wszelkiego rodzaju agresji słownej i fizycznej wobec dziecka.

3. O zaistniałym fakcie krzywdzenia dziecka oraz o rozmowie przeprowadzonej przez dyrektora i pedagoga specjalnego z rodzicem innego dziecka, który dokonał krzywdzenia zostają powiadomieni telefonicznie rodzice/prawni opiekunowie tego dziecka. Nauczyciel sporządza notatkę służbową.

4. Krzywdzonemu dziecku zostaje udzielone wsparcie wychowawcy i pedagoga specjalnego.

5. W przypadku, gdy sytuacja powtarza się nagminnie, a rodzice nie chcą współpracować z placówką nad korektą zachowania swojego dziecka, dyrektor powiadamia Sąd Rodzinny o wgląd w sytuację rodzinną dziecka.

Rozdział IV

Zasady bezpiecznych relacji pracownicy/personel – dziecko

§ 1

1. Zasady bezpiecznych relacji z dzieckiem określają, jakie zachowania i praktyki są niedozwolone w pracy z dziećmi, a ich przestrzeganie przez wszystkich pracowników placówki może zmniejszyć ryzyko krzywdzenia dzieci.

2. Zasady bezpiecznych relacji są dostosowane do realiów funkcjonowania placówki i dotyczą następujących obszarów:

- **kontakt fizyczny** z dzieckiem w wieku przedszkolnym jest zjawiskiem nieuchronnym. Przykładowe formy takiego kontaktu, to: pomoc w czynnościach higienicznych, w toalecie, związanych z wyjściem na spacer, ubieraniem i przebieraniem, w razie potrzeby, szczególnie u dzieci z niepełnosprawnościami, reagowanie na potrzeby emocjonalne dziecka np. poprzez przytulenie się do dorosłego. Stanowcze interwencje wychowawcze prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym są dopuszczalne w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia dotyczących:

- konfliktów pomiędzy dziećmi (rozdzielenie zwaśnionych, przytrzymanie, odsunięcie),
- działań z zakresu pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy),

- zagrożenia lub paniki spowodowanej czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich itp.)

- ucieczka z miejsca pobytu lub akty agresji i autoagresji.

Niedopuszczalne są intencjonalne zachowania wzbudzające poczucie zagrożenia lub noszące znamiona: przemocy fizycznej (np. popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, szarpanie, spoliczkowanie, etc...), erotyzowania relacji (flirt, dwuznaczny żart, rozmowa, czy choćby wyzywające spojrzenie), seksualizacji relacji (obcowanie płciowe i inne czynności seksualne);

- **komunikacja werbalna** z dzieckiem pozbawiona akcentów wrogich, np. groźby, wyzwiska, krzyk, negatywne ocenianie, reakcja nieadekwatna do sytuacji, publiczne wyszydzanie, naigrywanie się, ośmieszanie;

- **równe traktowanie** czyli obdarzanie taką samą troską i uwagą wszystkie dzieci oznacza, że niedozwolone jest: wyłączenie skupiania uwagi na wybranych dzieciach z jednoczesnym ignorowaniem potrzeb innych, nieuzasadnione dawanie przywilejów tylko wybranym i pozbawianie ich pozostałych, nierówne i niesprawiedliwe przydzielanie zadań – nieadekwatne do możliwości i wieku, zwalnianie z wykonywania obowiązków - w nieuzasadnionych sytuacjach, godzenie się, brak reakcji na nieformalną hierarchię grupową, dominacja w grupie przez negatywne jednostki, ustalanie przez nie i wdrażanie nieformalnych zasad, przyzwolenie na wykorzystywanie młodszych i słabszych

- **czynności higieniczno-pielęgnacyjne:** dziecko zapisane przez rodziców do przedszkola winno być przygotowane i samodzielne w wykonywaniu tych czynności, za wyjątkiem dzieci np. z niepełnosprawnościami lub trudnościami w rozwoju. Odpowiedni pracownik jest przeszkolony odpowiednio w zakresie udzielania pomocy przy tych czynnościach, z zachowaniem prawa do poszanowania intymności i godności dziecka;

• **dyscyplinowanie dziecka** komunikujące, że jego zachowanie w danej sytuacji nie jest właściwe, sprzeczne z oczekiwaniami i/lub nieefektywne; wiąże się ze stawianiem granic, kształtowaniem trwałego systemu wartości, wzbudzaniu refleksji u dziecka i kształtowaniem umiejętności dokonywania adekwatnych wyborów zachowania w grupie, na wycieczce, spacerze itp. W przedszkolu corocznie opracowywany jest kodeks zachowania w każdej grupie, który określa sposoby bezpiecznego zachowania w sali, na placu zabaw, boisku szkolnym, w czasie wyjść i wyjazdów oraz konsekwencje łamania ustalonych reguł.

Rozdział V

Zasady ochrony danych osobowych dziecka

§ 1

1. Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.
2. Pracownik placówki ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza, oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
3. Dane osobowe dziecka są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
4. Pracownik placówki jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych dziecka oraz udostępniania tych danych w ramach zespołu interdyscyplinarnego, powołanego w trybie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

§ 2

Pracownik placówki może wykorzystać informacje o dziecku w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości dziecka oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację dziecka.

§ 3

1. Pracownik placówki nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o dziecku ani jego opiece.
2. Pracownik placówki, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może skontaktować się z opiekunem dziecka i zapytać go o zgodę na podanie jego danych kontaktowych przedstawicielom mediów. W przypadku wyrażenia zgody, pracownik placówki podaje przedstawicielowi mediów dane kontaktowe do opiekuna dziecka.
3. Pracownik placówki nie kontaktuje przedstawicieli mediów z dziećmi.
4. Pracownik placówki nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego opiekuna. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik placówki jest przeświadczony, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.
5. Pracownik placówki, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może się wypowiedzieć w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego opiekuna – po wyrażeniu pisemnej zgody przez opiekuna dziecka.

§ 4

1. W celu realizacji materiału medialnego można udostępnić mediom wybrane pomieszczenia placówki. Decyzję w sprawie udostępnienia pomieszczenia podejmuje dyrektor.
2. Dyrektor placówki, podejmując decyzję, o której mowa w punkcie poprzedzającym, poleca sekretariatowi placówki przygotować wybrane pomieszczenie w celu realizacji materiału medialnego w taki sposób, by uniemożliwić filmowanie przebywających na terenie placówki dzieci.

Rozdział VI

Zasady ochrony wizerunku dziecka

§ 1

Szkoła, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.

§ 2

1. Pracownikowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie instytucji bez pisemnej zgody opiekuna dziecka.
2. W celu uzyskania zgody opiekuna dziecka na początku każdego roku szkolnego rodzice dzieci otrzymują do podpisania dokument: **Zgoda na utrwalanie i publikowanie wizerunku dziecka na stronie internetowej przedszkola w celach promocyjnych**. Brak podpisu rodziców jest jednoznaczne z brakiem ich zgody na utrwalanie i publikowanie wizerunku dziecka na stronie internetowej.
3. Pracownicy szkoły mają prawo upubliczniać wizerunek dziecka tylko na podstawie podpisanej przez rodziców zgody wymienionej w punkcie 2 niniejszego paragrafu.
4. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.
5. Wizerunek dzieci utrwalonych w formie zdjęć lub filmu nie może eksponować ich nagości: np. wizerunek dzieci w strojach kąpielowych.

Rozdział VII

Zasady dostępu dzieci do Internetu

§ 1

1. Placówka nie zapewnia dzieciom przedszkolnym dostępu do Internetu.
2. Dzieci sporadycznie korzystają z tablic multimedialnych w szkole. Wszystkie zadania czy ćwiczenia wykonują pod opieką nauczyciela, który ma dostęp do zabezpieczonego hasłem i programem antywirusowym Internetu.

Rozdział VIII

Monitoring stosowania Polityki

§ 1

1. Dyrektor placówki wyznacza p. Mariolę Wasenczuk (pedagoga specjalnego w przedszkolu), kontakt e- mail mwasenczuk@spgozdedu.pl i Barbarę Wykrota – kontakt e-mail bwykrota@spgozd.edu.pl jako osoby odpowiedzialne za realizację **Politykę ochrony dzieci w placówce**.
2. Osoby, o których mowa w punkcie poprzedzającym, są odpowiedzialne za monitorowanie realizacji Polityki, za reagowanie na sygnały naruszenia Polityki oraz za proponowanie zmian w Polityce.
3. Osoby, o których mowa w pkt. 1 niniejszego paragrafu, przeprowadzają wśród pracowników placówki, raz na rok **ankietę monitorującą poziom realizacji Polityki**.
4. W ankiecie pracownicy placówki i rodzice mogą proponować zmiany Polityki oraz wskazywać naruszenia Polityki w placówce.
5. Osoby, o której mowa w pkt. 1 niniejszego paragrafu, dokonują opracowania wypełnionych przez pracowników placówki i rodziców ankiet. Sporządzają na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazują dyrektorowi placówki.
6. Dyrektor wprowadza do Polityki niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom szkoły i rodzicom nowe brzmienie Polityki.

Rozdział IX

Przepisy końcowe

1. Polityka wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla personelu przedszkola, poprzez wydanie zarządzenia Dyrektora, poprzez zapoznanie z treścią dokumentu podczas posiedzenia Rady Pedagogicznej, oraz zamieszczenie dokumentu na stronie internetowej przedszkola.

Ankieta - monitoring standardów „Polityki...”

Pytanie	tak	nie
1.Czy wiesz na czym polega program Chronimy Dzieci?		
2.Czy znasz standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem, obowiązujące w placówce, w której pracujesz?		
3.Czy zapoznałeś się z dokumentem <i>Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem</i> ?		
4.Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
5.Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
6.Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w <i>Polityce ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez innego pracownika</i> ?		
7.Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące <i>Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem</i> ? Jakże:		

Oświadczenie o niekaralności

Gózd,

Oświadczenie

..... legitymująca/y się dowodem osobistym o nr..... oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

.....
podpis

Na przedszkolu spoczywa realizacja obowiązku, który wynika z art. 21 Ustawy z dnia 16 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym - przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi pracodawcy lub inni organizatorzy w zakresie takiej działalności są obowiązani do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (RSTPS) z dostępem ograniczonym.

Obowiązek ten jest konieczny także w przypadku podejmowania współpracy np. w ramach wolontariatu, w zakresie działalności związanej z krajoznawstwem i turystyką czy profilaktyką i opieką zdrowotną nad dziećmi i młodzieżą, zajęciami dodatkowymi w placówkach oświatowych oraz instytucjach kultury.

Wytyczne dotyczące utrwalania wizerunku dziecka (zdjęcia, filmy)

Wszystkie dzieci muszą być ubrane.

Zarejestrowane obrazy powinny się koncentrować na czynnościach wykonywanych przez dzieci i w miarę możliwości przedstawiać grupy dzieci, a nie pojedyncze osoby.

Upewnij się, że fotograf lub osoba filmująca nie spędza czasu z dziećmi ani nie ma do nich dostępu bez nadzoru.

Wszelkie podejrzenia i problemy dotyczące nieodpowiednich wizerunków dzieci należy zgłaszać i rejestrować, podobnie jak inne niepokojące sygnały, dotyczące zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

Wytyczne dotyczące publikowania wizerunków dzieci

Używaj tylko imion dzieci; nie ujawniaj zbyt wielu szczegółów dotyczących ich miejsca zamieszkania czy zainteresowań.

Zapytaj dziecko o zgodę na wykorzystanie jego wizerunku.

Jeśli to możliwe, poproś o zgodę rodziców/opiekunów dziecka i poinformuj wszystkich zainteresowanych o tym, gdzie i w jaki sposób zamierzasz wykorzystać wizerunek dziecka.

Staraj się wykorzystywać obrazy pokazujące szeroki przekrój dzieci – chłopców i dziewczęta, dzieci w różnym wieku, o różnych uzdolnieniach, stopniu sprawności i reprezentujące różne grupy etniczne.

Poproś specjalistów o radę w sprawie zamieszczenia obrazów dzieci na stronie internetowej – zarezerwuj czas na obróbkę zdjęć przed zamieszczeniem ich na stronie internetowej. Jeśli filmy wideo pochodzą z serwera Twojej organizacji, to materiał ten może być pobierany, dlatego zaleca się korzystanie z niezależnego serwera.

(Na podstawie wytycznych Departamentu Ochrony Dzieci EFA, dotyczących wykorzystywania wizerunków dzieci poniżej osiemnastego roku życia, www.thefa.com).

KARTA INTERWENCJI

Imię i nazwisko dziecka	
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)	
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia	
Opis działań podjętych przez pedagoga specjalnego	Data Działanie
Spotkania z opiekunami dziecka	Data Opis
Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	- zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, - wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny, - inny rodzaj interwencji. Jaki?
Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji	
Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedli- wości, jeśli placówka uzyskała informacje o wynikach/działania placówki/działania rodziców	Data Działanie

.....
Imię i nazwisko

Goźd, dn.....

.....
Miejsce pracy

.....
Stanowisko

Ja, niżej podpisana/y oświadczam, że zapoznałam/łem się z **Polityką ochrony dzieci przed krzywdzeniem** w Przedszkolu Samorządowym w Goździe i jednocześnie zobowiązuję się do przestrzegania jej w codziennej pracy.

.....
(czytelny podpis pracownika)

ANKIETA CZYNNIKÓW RYZYKA KRZYWDZENIA DZIECKA		
	OPIS	KOMENTARZ
1.	Trudna sytuacja materialna	Czyje:..... .
2.	Bezrobocie	
3.	Trudna sytuacja mieszkaniowa (brak mieszkania, duża liczba osób na małej przestrzeni, złe warunki mieszkaniowe)	
4.	Wielodzietność	Liczba dzieci:
5.	Samotne rodzicielstwo	
6.	Rodzina zastępcza	
7.	Partner nie będący rodzicem biologicznym dziecka	
8.	Rodzina adopcyjna	
9.	Przemoc między dorosłymi w rodzinie	Ze strony:..... Wobec:..... Od kiedy: Formy:.....
10.	Przemoc wobec dzieci w rodzinie	Ze strony:..... Wobec:..... Od kiedy: Formy: :.....
11.	Uzależnienia w rodzinie	Jakie i kto: Czy leczone? Jak?
12.	Nieletni rodzice	
13.	Doświadczenia przemocy w dzieciństwie	Ze strony:..... Wobec:..... W jakim okresie: Formy:
14.	Dzieci z różnych związków	Komentarz:
15.	Przewlekła choroba rodziców	Kto:..... Rodzaj :..... W jakim okresie:
16.	Przewlekła choroba członka rodziny zamieszkującego z rodziną	Kto:..... Rodzaj :..... W jakim okresie:

17.	Brak gotowości rodziców (dojrzałości) do podjęcia roli rodzica	Komentarz:
18.	Rodzice nadmiernie obciążeni obowiązkami zawodowymi	Rodzaj wykonywanej pracy:
19.	Trudny poród	Rodzaj trudności:
20.	Brak opieki medycznej, szczepień dziecka	
21.	Brak opieki lekarskiej podczas ciąży lub/i porodu	
22.	Inne dzieci przebywają w placówkach opiekuńczych/ rodzinach adopcyjnych / zastępczych	Które dziecko/ci: Gdzie przebywają:
23.	Kurator w rodzinie	Kto ma kuratora? Powód:
24.	Rodzina pod opieką Ośrodka Pomocy Społecznej	
25.	Karalność rodziców - wszczęte postępowanie/wyrok	Kto: Postępowanie w sprawie: Wyrok w sprawie: Wyrok: Data wykonania wyroku:.....
26.	Interwencje policji	Liczba: Daty: Powód:
27.	Konflikty w rodzinie	
28.	Rozwód w rodzinie	Data:
29.	Izolacja (brak wsparcia rodziny, instytucji)	
30.	Unikanie kontaktu (nie przychodzi na spotkania)	
31.	Agresja w stosunku do dorosłych (krzyk, napastliwość)	Ze strony:..... Wobec:.....
32.	Stwierdzone zaburzenia psychiczne, choroby psychiczne rodziców	Czyje: Jakie:
33.	Zaniedbywanie potrzeb fizycznych dziecka	Jakich: Jak:
34.	Zaniedbywanie potrzeb psychicznych dziecka	Jakich: Jak:
35.	Nieumiejętność radzenia sobie z zachowaniami dziecka	Jakimi: Jak:
36.	Nadopiekuńczość (wyręczanie dziecka w prostych czynnościach, nadmierne ograniczanie go)	
37.	Niepełnosprawność rodzica	Którego: Rodzaj niepełnosprawności: Stopień niepełnosprawności:
38.	Brak dbałości o higienę (osobistą/ mieszkania)	

39.	Brak wiedzy na temat prawidłowości rozwojowych dziecka	
40.	Pobudzone dziecko (płaczliwe, ruchliwe)	
41.	Niepełnosprawne dziecko (fizycznie, intelektualnie)	Rodzaj niepełnosprawności:
42.	Zadrapania, urazy, siniki na ciele dziecka	
43.	Chorowite dziecko	Choroby:
44.	Zaburzony rozwój psychomotoryczny dziecka	Krótką charakterystyką:
45.	Zaburzony rozwój społeczny dziecka	Krótką charakterystyką:
46.	Faworyzowanie dziecka/ dzieci	Którego: Formy:
47.	Dziecko z alergią	Typ alergii: Czy leczone: tak nie
48.	Niepokojąca relacja rodzic - dziecko (rodzic unika kontaktu z dzieckiem, nie reaguje na płacz dziecka, nie mówi do niego, nie uśmiecha się do dziecka, niechętnie bierze dziecko na ręce, ma niewielką wiedzę na temat swojego dziecka, wywieranie presji emocjonalnej, nie spełniające oczekiwań rodziców)	Opis:

ANKIETA CZYNNIKÓW RYZYKA KRZYWDZENIA DZIECKA

Imię i nazwisko dziecka

Data urodzenia

Adres zamieszkania, telefon

Dane rodziców / opiekunów

Środowisko społeczne	Tak	Nie	Nie zaobserwowano
Złe warunki materialne			
Złe warunki mieszkaniowe			
Brak dbałości o higienę (osobistą, otoczenia)			
Bezrobocie Praca dorywcza			

Uwagi , opis

System rodzinny	Tak	Nie	Nie zaobserwowano
Samotny rodzic			
Rodzina wielodzietna			
Rodzina zastępcza, adopcyjna			
Wysoki poziom stresu (powód)			
Brak wsparcia ze strony rodziny/ przyjaciół			
Przemoc w rodzinie, interwencje policji			
Problemy w relacjach w rodzinie			
Kurator w rodzinie – w przeszłości, obecnie			
Karalność rodziców – wszczęte postępowanie, wyrok			
Pobyty w placówkach interwencyjnych			

Uwagi, opis.....

Rodzice	Tak	Nie	Nie zaobserwowano
Przewlekła choroba somatyczna			
Upośledzenie umysłowe rodzica			
Choroba psychiczna rodzica (depresja, inne)			
Uzależnienie od alkoholu, narkotyków, leków, inne			
Inne dzieci przebywające w placówkach opiekuńczych / rodzinie zastępczej itp.			
Depresja poporodowa			
Niepokojące relacje rodzic – dziecko (rodzic unika kontaktu z dzieckiem, nie reaguje na jego płacz, niechętnie bierze dziecko na ręce, nie mówi do niego)			

Uwagi, opis

Dziecko	Tak	Nie	Nie zaobserwowano
Brak opieki lekarskiej podczas ciąży			
Poród bez pomocy medycznej			

Zaburzony rozwój psychosomatyczny dziecka (do 3 roku życia)			
Brak regularnych szczepień, kto jest lekarzem prowadzącym, czy dziecko jest ubezpieczone			
Choroba przewlekła			
Zaniedbana higiena dziecka			
Dziecko jest głodne / wychudzone			
Nieodpowiednie ubranie dziecka			
Urazy fizyczne na ciele dziecka			
Tzw. Trudne dziecko – często płaczące, niespokojne			

Uwagi, opis

Inne dzieci w rodzinie	Tak	Nie	Nie zaobserwowano
Dzieci z różnych związków			
Partner nie będący ojcem dziecka			
Dzieci hospitalizowane (choroby przewlekłe, inne)			
Dzieci niepełnosprawne			

ZGODA NA WYKORZYSTANIE WIZERUNKU DZIECKA

Oświadczam, że zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z 4 lutego 1994 r. (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r., poz. 880 ze zm.) wyrażam zgodę na nieodpłatne wykorzystanie wizerunku mojego dziecka na stronie internetowej Przedszkola Samorządowego w Goździe

.....

podpis rodzica/opiekuna prawnego

.....

miejsowość, data

KWESTIONARIUSZ DIAGNOSTYCZNY DZIECKA KRZYWDZONEGO

Imię i nazwisko:

Data urodzenia:

Adres zamieszkania, telefon

Wygląd:

	TAK	NIE	Uwagi, opis
1) Brudne			
2) Zadrapania			
3) Zasinienia			
4) Oparzenia			
5) Złamania			
6) Zranienia			
7) Zwichnięcia			
8) Inne urazy (jakie?)			

Zachowanie dziecka:

	TAK	NIE	Uwagi, opis
1) Niepokojne, pobudzone			
2) Wycofane, zamknięte w sobie			
3) Agresywne			
4) Zaprzecza problemom			
5) Inne (jakie?)			

Formy krzywdzenia:

1) FIZYCZNE:

Sprawca/y (imię i nazwisko, stopień pokrewieństwa z dzieckiem)	Rodzaje krzywdzenia dziecka	TAK	NIE	Uwagi (np. częstotliwość krzywdzenia, od kiedy trwa)
	Bicie			
	Szarpanie			
	Kopanie			
	Ciągnięcie za włosy			
	Popychanie			
	Inne (jakie?)			

2) SEKSUALNE:

Sprawca/y <i>(imię i nazwisko, stopień pokrewieństwa z dzieckiem)</i>	Rodzaje krzywdzenia dziecka	TAK	NIE	Uwagi <i>(np. częstotliwość krzywdzenia, od kiedy trwa)</i>
	Pokazywanie filmów, zdjęć pornograficznych			
	Dotykanie intymnych miejsc			
	Stosunek seksualny			
	Inne (jakie?)			

3) EKONOMICZNE:

Sprawca/y <i>(imię i nazwisko, stopień pokrewieństwa z dzieckiem)</i>	Formy krzywdzenia dziecka	TAK	NIE	Uwagi <i>(np. częstotliwość krzywdzenia, od kiedy trwa)</i>
	Zmuszanie do żebrania			
	Zmuszanie do zarobkowania			
	Brak łożenia na utrzymanie dziecka			
	Brak dbałości o zabezpieczenie ewentualnych należności <i>(alimenty, obiady, renta rodzinna itp.)</i>			
	Inne (jakie?)			

4) PSYCHICZNE:

Sprawca/y <i>(imię i nazwisko, stopień pokrewieństwa z dzieckiem)</i>	Rodzaje krzywdzenia dziecka	TAK	NIE	Uwagi <i>(np. częstotliwość krzywdzenia, od kiedy trwa)</i>
	Poniżanie			
	Grożenie, straszenie <i>(np. opuszczeniem, oddaniem)</i>			
	Zamykanie, izolacja			
	Manipulowanie dzieckiem			
	Obwinianie <i>(np. za chorobę, niepowodzenie)</i>			
	Odrzucanie emocjonalne <i>(np. mówienie i okazywanie wrogości, ciągle krytykowanie)</i>			
	Pomniejszanie/zaprzeczanie wartości dziecka			
	Brak uwagi, troski, zainteresowania			
	Nadmierne wymagania wobec dziecka			
	Nadopiekuńczość <i>(nadmierne ochranianie, wyręczanie, blokowanie samodzielności dziecka)</i>			
	Inne (jakie?)			

5) ZANIEDBYWANIE:

Sprawca/y <i>(imię i nazwisko, stopień pokrewieństwa z dzieckiem)</i>	Formy krzywdzenia dziecka	TAK	NIE	Uwagi
	Niedostarczanie jedzenia			
	Niedostarczanie ubrania, butów			
	Niedostarczanie zabawek			
	Brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego			
	Niedostarczanie podręczników i przyborów szkolnych			
	Nieodpowiednia higiena ciała			
	Brak szczepień obowiązkowych			
	Zaniedbywanie leczenia <i>(kontrola med., leki, badania)</i>			
	Brak własnego miejsca do spania			
	Bycie przez dziecko świadkiem awantur, libacji alkoholowych itp.			
	Inne (jakie?)			

Zasoby dziecka:

	TAK	NIE
Dobry stan zdrowia		
Umiejętność samoobsługi		
Umiejętność i możliwość rozpoznania sytuacji zagrożenia, zwrócenia się po pomoc		
Możliwość schronienia się w bezpiecznym miejscu pod ochroną opiekuna prawnego		
Inne		

Osoby wspierające dziecko:

Imię i nazwisko, adres, telefon kontaktowy	Zakres pomocy, oparcia dla dziecka
1.	
2.	

Stopień zagrożenia dziecka krzywdzeniem:

Sytuacja dziecka wymaga:	TAK	NIE
Natychmiastowej interwencji		
Pomocy materialnej: rzeczowej <i>(odzież, obuwie, obiad i in.)</i> oraz finansowej		
Pomocy psychologicznej <i>(diagnoza, terapia, grupa wsparcia i in.)</i>		
Powiadomienia Sądu		

Ankieta - monitoring standardów „Polityki...”

Pytanie	tak	nie
1.Czy wiesz na czym polega program Chronimy Dzieci?		
2.Czy znasz standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem, obowiązujące w placówce, w której pracujesz?		
3.Czy zapoznałeś się z dokumentem <i>Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem</i> ?		
4.Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
5.Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
6.Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w <i>Polityce ochrony dzieci przed krzywdzeniem</i> przez innego pracownika?		
7.Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące <i>Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem</i> ? Jakiej:		